

Home>Familierecht en erfenissen>Ouderlijke verantwoordelijkheid: gezag en omgangsrecht

Op civielrechtelijk vlak blijven lopende procedures en procedures die voor het eind van de overgangperiode zijn ingeleid, onder het EU-recht vallen. Zoals overeengekomen met het VK, wordt alle informatie op dat gebied in verband met het Verenigd Koninkrijk tot eind 2022 op het e-justitieportaal bijgehouden.

Ouderlijke verantwoordelijkheid: gezag en omgangsrecht

Schotland

1 Wat betekent het begrip "ouderlijke verantwoordelijkheid" in de praktijk? Wat zijn de rechten en plichten van degene die ouderlijke verantwoordelijkheid draagt?

In Schotland worden de rechten en plichten van een ouder *parental responsibilities and parental rights* (PRR's) genoemd.

Iemand met ouderlijke verantwoordelijkheid heeft de volgende plichten, voor zover uitvoerbaar en in het belang van het kind:

- gezondheid, ontwikkeling en welzijn van het kind waarborgen en bevorderen;
- het kind leiden en begeleiden op een voor zijn of haar ontwikkelingsfase passende manier;
- als het kind niet bij de ouder woont, regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met het kind onderhouden;
- optreden als vertegenwoordiger van het kind.

Om de plichten te vervullen, heeft iemand met ouderlijke verantwoordelijkheid het recht om:

- het kind bij zich te laten wonen of om de verblijfplaats van het kind anderszins te bepalen;
- de opvoeding van het kind te sturen, leiden of begeleiden op een voor de ontwikkelingsfase van het kind passende manier;
- als het kind niet bij hem of haar woont, regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met het kind te onderhouden;
- op te treden als vertegenwoordiger van het kind.

2 Wie heeft normaal gesproken de ouderlijke verantwoordelijkheid voor een kind?

De moeder van het kind heeft automatisch PRR's. De vader van het kind heeft PRR's als:

- hij ten tijde van de bevruchting of daarna met de moeder was gehuwd;
- hij de geboorte van het kind samen met de moeder op of na 4 mei 2006 heeft aangegeven;
- hij en de moeder afspraken hebben gemaakt die zij hebben geregistreerd middels het daarvoor bestemde formulier (zie het antwoord op vraag 5);
- die aan hem zijn toegekend door een rechter.

Iedereen met een belang bij een kind kan de rechter vragen om PRR's.

3 Kan een andere persoon in plaats van de ouders worden aangewezen, als de ouders de verantwoordelijkheid voor hun kinderen niet kunnen of willen uitoefenen?

Ja, dat klopt. Een rechter kan iemand anders dan een ouder PRR's toekennen of iemand aanwijzen als voogd van het kind.

4 Hoe wordt de ouderlijke verantwoordelijkheid geregeld als de ouders van echt scheiden of uit elkaar gaan?

Als de ouders van echt scheiden of uit elkaar gaan, heeft dat op zich geen invloed op wie er PRR's heeft. Als de ouders het niet eens worden over wat het best voor hun kind is, kunnen zij elk of samen de rechter verzoeken om een beslissing. De rechter moet het welzijn van het kind vooropstellen. Een beslissing mag alleen worden gegeven als dat beter is voor het kind dan het niet geven van een beslissing. Verder moet de rechter, met inachtneming van de leeftijd en ontwikkeling van het kind, rekening houden met de eventuele mening van het kind.

5 Welke formaliteiten moeten in acht worden genomen om onderlinge overeenstemming van de ouders betreffende de ouderlijke verantwoordelijkheid juridisch bindend te maken?

Een overeenkomst waarbij aan de vader PRR's worden toegewezen, moet de vorm van een voorgeschreven formulier hebben en worden geregistreerd om rechtsgevolgen te hebben. Het formulier is beschikbaar op de [website van de Schotse overheid](#).

Elke ouder moet de overeenkomst ondertekenen in het bijzijn van één getuige van 16 jaar of ouder die moet medeondertekenen. Dezelfde persoon kan getuige zijn van de ondertekening door elke ouder. De overeenkomst moet worden geregistreerd in de *Books of Council and Session* (openbaar register) terwijl de moeder nog de PRR's heeft die zij had bij ondertekening van de overeenkomst.

6 Als de ouders het niet eens worden over de ouderlijke verantwoordelijkheid, wat voor mogelijkheden zijn er dan om het conflict buiten het gerecht om op te lossen?

Er zijn diverse manieren van alternatieve geschillenbeslechting, namelijk:

- gezinsbemiddeling (een bemiddelaar stelt gezinsleden in de gelegenheid over hun zorgen te praten, mogelijkheden te verkennen en afspraken te maken over hoe verder te gaan);
- bemiddeling door een advocaat (de mediator is een advocaat die tevens is bevoegd is om te bemiddelen);
- arbitrage (de partijen komen overeen een zogenaamde "arbiter" aan te wijzen om een geschil op te lossen en zich te onderwerpen aan zijn beslissing);
- samenwerking tussen advocaten (elke partij heeft een advocaat en beide advocaten proberen een minnelijke oplossing te vinden voor het geschil).

7 Over welke zaken betreffende het kind kan de rechter beslissen als de ouders de zaak aan de rechter voorleggen?

De rechter kan beslissen in verband met:

- ouderlijke verantwoordelijkheid;
- ouderlijke rechten;
- voogdij;
- het beheer van het vermogen van een kind.

8 Als het gerecht de voogdij over een kind toewijst aan een van de ouders, betekent dit dan dat deze ouder over alle zaken betreffende het kind kan beslissen zonder eerst de andere ouder te raadplegen?

Iedereen met PRR's moet worden betrokken bij beslissingen over het kind. Als maar één ouder PRR's heeft, hoeft die ouder de andere ouder niet te raadplegen.

9 Wat betekent het in de praktijk als het gerecht beslist dat de ouders gezamenlijk ouderlijke verantwoordelijkheid dragen?

Als beide ouders volledige PRR's hebben ten aanzien van het kind, hebben zij allebei het recht om het kind bij zich te laten wonen of de verblijfplaats van het kind anderszins te bepalen. Als het kind bij een van hen woont, heeft de ander het recht om regelmatig persoonlijke betrekkingen en rechtstreekse contacten met het kind te onderhouden.

Het algemene uitgangspunt is dat beide ouders een bijdrage moeten leveren aan de opvoeding van hun kinderen, daar waar dat mogelijk, praktisch uitvoerbaar en in het belang van het kind is. Wanneer de ouders het niet eens kunnen worden, kan de rechter bepalen bij wie het kind woont en wanneer. De rechter kan gelasten dat een kind op verschillende tijden bij verschillende mensen moet verblijven.

10 Tot welk gerecht of welke instantie moet ik mij wenden om een verzoek betreffende ouderlijke verantwoordelijkheid te doen? Aan welke formaliteiten moet ik voldoen en welke documenten moet ik bij mijn verzoek voegen?

i. Een vordering inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid kan bij de *Court of Session* of de *Sheriff Court* worden ingesteld. Het verzoek kan samen met een vordering tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed worden ingediend.

ii. Bij welk gerecht de zaak aanhangig wordt gemaakt is een kwestie van persoonlijke voorkeur. Wanneer er geen vordering tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed is ingesteld, is de *Court of Session* bevoegd om een verzoek om een beschikking inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid te behandelen wanneer het kind zijn gewone verblijfplaats in Schotland heeft; het *Sheriff Court* is bevoegd om een dergelijke vordering in overweging te nemen wanneer het kind zijn gewone verblijfplaats binnen het *Sheriffdom* heeft waarin het gerecht geografisch gelegen is. Op de [website van de Scottish Courts and Tribunals Service](#) staat een kaart met de adressen en contactgegevens van de rechtbanken.

iii. Een verzoek inzake de ouderlijke rechten en verantwoordelijkheden moet bij het *Court of Session* in de vorm van een *summons* (dagvaarding) en bij het *Sheriff Court* in de vorm van een *initial writ* (inleidend verzoekschrift) worden ingediend. Net als bij een vordering tot echtscheiding hanteert elk gerecht zijn eigen regels over de vorm die een dergelijk verzoek moet hebben. Zie punt 11, onder vi, van de pagina over [echtscheiding](#).

Formaliteiten en documentatie

iv. Bij indiening van een dergelijk verzoek is in elk van beide rechtbanken een vergoeding verschuldigd. Zie punt 11, onder viii, van de pagina over [echtscheiding](#), met betrekking tot mogelijke vrijstellingen van de betaling van een vergoeding.

v. Bij al dit soort verzoeken moet een uittreksel uit het geboorteregister van het kind worden overgelegd. De rechter neemt geen genoegen met een fotokopie of een verkorte versie van de akte.

11 Welke procedure geldt in deze zaken? Is er een spoedprocedure?

Er is geen vereenvoudigde procedure voor dit soort verzoeken. In de regels waarnaar in punt 11, onder vi, van de pagina over [echtscheiding](#) wordt verwezen, staan de procedures beschreven. Wanneer daar behoefte aan bestaat, kan er om een voorlopige beschikking worden gevraagd.

12 Kan ik een vergoeding krijgen van de kosten van rechtshulp en de procedure?

Er wordt hulp en advies verleend inzake de ouderlijke verantwoordelijkheden, mits voldaan wordt aan de criteria van het standaard voorgeschreven onderzoek naar de financiële draagkracht. In zaken over ouderlijke verantwoordelijkheid kan tevens civiele rechtshulp worden verleend als wordt voldaan aan de drie gebruikelijke wettelijke criteria *financial eligibility* (aanspraak op grond van financiële draagkracht), *reasonableness* (redelijkheid) en *probable cause* (gerede aanleiding)

13 Is het mogelijk in beroep te gaan tegen een beslissing over ouderlijke verantwoordelijkheid?

Ja, dat is mogelijk.

14 Als het nodig is zich te wenden tot een gerecht of een andere instantie om een beslissing over ouderlijke verantwoordelijkheid ten uitvoer te leggen, welke procedure moet ik dan toepassen?

Mogelijk kan een procedure worden ingesteld in dezelfde zaak wegens het niet naleven van een gerechtelijke beslissing. Bij niet-naleving kan een procedure wegens minachting van het gerecht worden ingeleid.

15 Wat moet ik doen om een beslissing over ouderlijke verantwoordelijkheid die door een gerecht in een andere lidstaat is gegeven, in deze lidstaat te laten erkennen en ten uitvoer te laten leggen?

Als u een beslissing van een andere lidstaat wilt doen uitvoeren, wordt de zaak geregeld door Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad (meestal Brussel II bis genoemd). Een beslissing van een andere lidstaat over de uitoefening van ouderlijke verantwoordelijkheid is uitvoerbaar in Schotland als 1) er een verzoek is ingediend en 2) de beslissing bijgevolg uitvoerbaar in Schotland is verklaard.

De procedure voor indiening van dit verzoek is beschreven in het Schots recht. Het verzoek moet worden gericht aan de *Court of Session* en vergezeld gaan van bepaalde documenten (die worden beschreven in Brussel II bis). Het kan raadzaam zijn in dit verband juridisch advies in te winnen.

Krachtens Brussel II bis zijn er bepaalde beslissingen die uitvoerbaar zijn in andere lidstaten zonder dat een uitvoerbaarverklaring nodig is.

16 Tot welk gerecht in deze lidstaat moet ik mij wenden om mij te verzetten tegen de erkenning van een beslissing over ouderlijke verantwoordelijkheid die is gegeven door een gerecht in een andere lidstaat? Welke procedure is in dit geval van toepassing?

Als u zich wilt verzetten tegen de erkenning van een beslissing van een andere lidstaat, wordt de zaak geregeld door Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad (meestal Brussel II bis genoemd). Brussels II bis noemt de gronden waarop de beslissing niet moet worden erkend.

Een verzoek moet worden ingediend volgens de in het Schotse recht beschreven procedure. Het verzoek moet worden gericht aan de *Court of Session* en vergezeld gaan van bepaalde documenten (die worden beschreven in Brussel II bis). Het kan raadzaam zijn in dit verband juridisch advies in te winnen.

Krachtens Brussel II bis zijn er bepaalde beslissingen die in andere lidstaten uitvoerbaar zijn en worden erkend zonder dat een uitvoerbaarverklaring nodig is.

17 Welk recht wordt door het gerecht toegepast in een proces over ouderlijke verantwoordelijkheid waarbij het kind of de partijen niet in deze lidstaat wonen of verschillende nationaliteiten hebben?

Als de rechtbank in Schotland bevoegd is, wordt doorgaans Schots recht toegepast. Als een partij meent dat een bepaalde kwestie wordt beheerst door wetgeving van een ander land die anders is dan het Schots recht, moet die wetgeving worden aangevoerd en aangetoond. Er kunnen ongebruikelijke omstandigheden zijn waarin een partij buitenlands recht aanvoert in een zaak en waarin de Schotse rechter daarmee rekening houdt.

Deze webpagina maakt deel uit van de website [Uw Europa](#).

Al uw [feedback](#) over de verstrekte informatie is welkom.

This webpage is part of an EU quality network

Laatste update: 09/08/2021

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.